

СИЛАБУС
дисципліни «Система обґрунтування управлінських рішень»
на отримання першого (бакалаврського) ступеню вищої освіти
за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Викладач: Тоцька Олеся Леонтіївна, кандидат економічних наук, доцент

Контактна інформація викладача:

Електронна пошта: o_totska@meta.ua

Адреса викладання курсу: згідно розкладу

1. Коротка анотація дисципліни. Навчальна дисципліна «Система обґрунтування управлінських рішень» належить до нормативних дисциплін, спрямована на формування фахових компетенцій у сфері обґрунтування управлінських рішень шляхом безперервного удосконалення методів роботи з управлінською інформацією, використання досягнень вітчизняної та зарубіжної науки, найкращого практичного досвіду. Особлива увага приділяється здобуттю практичних навиків використання методів обґрунтування управлінських рішень.

2. Структура курсу: лекції – 34 год., практичні – 34 год., самостійна робота – 72 год., консультації – 10 год. (5 кредитів, 150 год.).

3. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити:

– господарське право (фахові компетентності: розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності; розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності);

– аналіз господарської діяльності (розуміння базових принципів ефективного функціонування фірм та обліку результатів її роботи; здатність використовувати стратегічний аналіз у сучасних умовах розвитку; здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища; здатність планувати діяльність організації та управляти часом).

Постреквізити: проектний менеджмент; операційний менеджмент; інноваційний менеджмент.

4. Мета та основні задачі дисципліни.

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів системи компетенцій щодо розробки, обґрунтування й оцінки управлінських рішень, організації контролю за їх виконанням для застосування в подальшій професійній діяльності.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є: ознайомити студентів із загальними принципами розробки управлінських рішень; виробити поглиблені практичні навиків використання методів обґрунтування управлінських рішень.

5. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту, що передбачає використання методів розробки, обґрунтування й оцінки управлінських рішень.

Загальні компетентності: здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до проведення досліджень на відповідному рівні; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності: здатність усвідомлювати процес управління й управлінські рішення; здатність використовувати технології та моделі процесу розробки управлінських рішень; здатність аналізувати зовнішнє й внутрішнє середовище та їх вплив на реалізацію альтернатив; здатність використовувати евристичні методи розробки управлінських рішень; здатність

використовувати аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень; здатність розробляти та вибирати управлінські рішення в умовах невизначеності й ризику; здатність використовувати методи оцінки рішень; здатність організації та контролю виконання управлінських рішень, формування системи відповідальності.

6. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Загальні принципи розробки управлінських рішень

Тема 1. Процес управління й управлінські рішення. Теоретичні основи розробки, прийняття та реалізації рішень. Природа управлінських рішень. Класифікація та типологія рішень. Графічне зображення проблемної ситуації.

Тема 2. Технології та моделі процесу розробки управлінських рішень. Технологія розробки рішень. Моделювання процесу розробки рішень. Підходи в прийнятті рішень різними школами управління. Умови та фактори якості рішень.

Тема 3. Аналіз зовнішнього й внутрішнього середовища та їх вплив на реалізацію альтернатив. Стратегічні та тактичні рішення, їх особливості й взаємозв'язок. Вплив факторів зовнішнього середовища на прийняття управлінських рішень. Вплив факторів внутрішнього середовища на функціонування підприємства. Прогнозування стану зовнішнього середовища.

Тема 4. Евристичні методи розробки управлінських рішень. Методологія процесу розробки рішень. Організація розробки рішень. Евристичні методи розробки та прийняття рішень. Організація та ефективність використання експертних оцінок.

Змістовий модуль 2. Методи обґрунтування управлінських рішень

Тема 5. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень. Системний аналіз в теорії прийняття рішень. Традиційні методи економічного аналізу. Математичні методи в економічному аналізі. Багатопланові аналітичні методи.

Тема 6. Розробка та вибір управлінських рішень в умовах невизначеності й ризику. Поняття умов невизначеності та ризику. Ризики та заходи з їх зменшення. Правила та критерії прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику. Психологія поведінки в ситуаціях ризику та використання механізму інтуїції для розробки рішень.

Тема 7. Методи оцінки рішень. Ефективність рішень і потреба в їх оцінюванні. Економічна оцінка управлінських рішень. Показники оцінки рішень.

Тема 8. Організація та контроль виконання управлінських рішень, система відповідальності. Організація виконання прийнятих рішень. Значення, функції, види та методи контролю. Соціально-психологічні аспекти контролю. Управлінські рішення та відповідальність.

7. Організація навчання.

У навчальному процесі застосовуються: лекції; практичні заняття та самостійні роботи.

При викладанні лекційного курсу застосовується поєднання елементів лекцій-розповідей, лекцій-пояснень і лекцій-діалогів. Мета проведення таких лекцій – розвиток у студентів навиків логічного та самостійного осмислення матеріалу, який стосується обґрунтування управлінських рішень.

Практичні заняття змістовних модулів 1–2 плануються з кожної теми, включають підготовку до практичних занять за вказаним планом; виконання практичних завдань; тестування. Застосовуються такі *форми та методи навчання*: виконання практичних завдань, тестування.

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо дано правильні відповіді на тестові запитання.

Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи студентів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

За умови невчасного подання роботи, кількість балів знижується на 0,5. За умови невиконання та відсутності, робота оцінюється 0 балів.

Форми контролю: поточне оцінювання (виконання практичних завдань (ПЗ), тестів (Т)), модульний контроль.

8. Політика курсу.

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів практичних робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу потрібно надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перекладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (*-0,5 бала за кожну роботу*). Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на екзамені.

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів), модульного оцінювання (60 балів). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків і запізнень на заняттях; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	Кількість балів
5	5	5	5	5	5	5	5	Поточне оцінювання, 40 балів
7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	Модульне оцінювання, 60 балів
12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Структурно-логічна схема організації занять та поточного оцінювання отриманих компетентностей

Фахові компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал
1	2		3	4
Змістовий модуль 1. Загальні принципи розробки управлінських рішень				
Тема 1. Процес управління й управлінські рішення				
Здатність усвідомлювати процес управління й управлінські рішення	Лекція	Вступна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обґрунтування управлінських рішень	ПЗ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5

1	2		3	4
Тема 2. Технології та моделі процесу розробки управлінських рішень				
Здатність використовувати технології та моделі процесу розробки управлінських рішень	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обґрунтування управлінських рішень	ПЗ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 3. Аналіз зовнішнього й внутрішнього середовища та їх вплив на реалізацію альтернатив				
Здатність аналізувати зовнішнє й внутрішнє середовище та їх вплив на реалізацію альтернатив	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обґрунтування управлінських рішень	ПЗ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 4. Евристичні методи розробки управлінських рішень				
Здатність використовувати евристичні методи розробки управлінських рішень	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обґрунтування управлінських рішень	ПЗ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Кількість балів за модуль 1	Лекція			2
	Практичне заняття			16
	Самостійна робота			2
Максимальна кількість балів за модуль 1				20
Змістовий модуль 2. Методи обґрунтування управлінських рішень				
Тема 5. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень				
Здатність використовувати аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обґрунтування управлінських рішень	ПЗ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 6. Розробка та вибір управлінських рішень в умовах невизначеності й ризику				
Здатність розробляти та вибирати управлінські рішення в умовах невизначеності й ризику	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обґрунтування управлінських рішень	ПЗ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 7. Методи оцінки рішень				
Здатність використовувати методи оцінки рішень	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обґрунтування управлінських рішень	ПЗ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Тема 8. Організація та контроль виконання управлінських рішень, система відповідальності				
Здатність організації та контролю виконання управлінських рішень, формування системи відповідальності	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обґрунтування управлінських рішень	ПЗ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу	Т	0,5
Кількість балів за модуль 2	Лекція			2
	Практичне заняття			16
	Самостійна робота			2
Максимальна кількість балів за модуль 2				20
Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту, що передбачає використання методів розробки, обґрунтування й оцінки управлінських рішень				
Загальна максимальна кількість балів				40

Модульний контроль проводиться у письмовій формі. Він передбачає два тестування (2*30 балів).

9. Методичне забезпечення курсу.

1. Тоцька О. Л. Система прийняття управлінських рішень: зб. тестів. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 28 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/14273>.

2. Тоцька О. Л. Система прийняття управлінських рішень: метод. вказівки до самост. роботи. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 28 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/14392>.

10. Рекомендована література.

1. Василенко В. О. Теорія і практика розробки управлінських рішень: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2003. 420 с.

2. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень: підручник. Київ: Кондор, 2009. 188 с.

3. Дерлоу Дес. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень. Київ: Наук. думка, 2001. 244 с. (ілюстр.). Усе про менеджмент.

4. Комп'ютерна підтримка прийняття рішень на різних рівнях державного управління: метод. рек. та зб. завдань. Київ: УАДУ, 1998. 54 с. (ілюстр.).

5. Садовська І. Б. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень: монографія. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 228 с.

6. Таркуцяк А. О. Фінансовий аналіз та управлінські рішення (на прикладі роботи вищого навчального закладу): навч. посіб. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2001. 204 с. (ілюстр.).